Wat is de échte reden dat Europese politici ChatGPT willen verbieden?

Geschreven Door **Rico Stevens** op **7 apr, 2023**

EXCLUSIEF VOOR ABONNEES

Deel

Nadat Italië vorige week als eerste westerse land de AI-chatbot ChatGPT blokkeerde wegens 'gebrek aan transparantie en gevaar voor de jeugd', is de vraag in Europa: welke landen zullen volgen? Het mag dan een slecht geïnformeerde paniekreactie zijn van de Italiaanse overheid, toch overwegen landen als Duitsland en Frankrijk nu al vergelijkbare bans. De situatie is nog maar eens een schoolvoorbeeld van politici die niet weten waar ze mee bezig zijn.

Voor één keer zijn we blij dat de Belgische overheid hopeloos achterloopt. Terwijl half Europa discussieert over het (tijdelijk) verbieden van ChatGPT, slapen de De Croo's en Van Quickenbornes van deze wereld rustig verder. Het voordeel van onze zwakke generatie politici? Ze nemen amper beslissingen, wat betekent dat er in deze ook geen overhaaste of contraproductieve beslissingen plaatsvinden.

Italië verbood vorige week dus ChatGPT, op grond van het feit dat het de strenge Europese wet op gegevensprivacy, GDPR, zou schenden. OpenAI, het bedrijf achter de chatbot, voldeed daarop onmiddellijk aan het verbod en haalde zijn technologie er offline. Ze lieten ook weten te willen samenwerken met Italiaanse toezichthouders, om hen "op te leiden" over hoe de software wordt getraind en werkt.

Ook OpenAI-CEO Sam Altman was erg voorzichtig in zijn reactie:

En als je naar de reacties van andere Europese overheden kijkt, begrijp je waarom OpenAI zo bedeesd reageert. In plaats van deze halfbakken en ongeïnformeerde beslissing van de Italiaanse overheid weg te lachen, blijken heel wat Europese politici er net mee akkoord te gaan.
Ulrich Kelber bijvoorbeeld, de Duitse baas als het op gegevensbescherming aankomt, liet al optekenen in gesprek te zijn met Italiaanse collega's. "In principe is een dergelijke actie ook mogelijk in Duitsland", aldus Kelber.

Gammele argumenten

ChatGPT zou volgens de Italiaanse overheid dus de GDPR schenden. Zij vinden dat het bedrijf geen recht heeft om “massaal persoonsgegevens te verzamelen en op te slaan om zijn algoritmen te trainen”.

Het bedrijf verwerkt die gegevens volgens de Italianen ook op onnauwkeurige wijze. Een voorbeeld daarvan zou een datalek zijn waar ChatGPT vorige week tegenaan liep. Naar verluidt werden daarbij gesprekken en zelfs betalingsinformatie van gebruikers blootgelegd.

Tot slot argumenteert de Italiaanse overheid ook dat deze technologie gevaarlijk is voor kinderen. “OpenAI verifieert de leeftijd van gebruikers niet, en stelt minderjarigen bloot aan absoluut ongeschikte antwoorden, in vergelijking met hun graad van ontwikkeling en zelfbewustzijn”, aldus de Italiaanse regulator.

Deze argumenten zijn natuurlijk niet erg sterk.

Ten eerste is gegevens van gebruikers verzamelen om de eigen diensten te verbeteren precies wat alle tech-bedrijven doen. Daar is het Silicon Valley-model zowat in zijn geheel op gebouwd.

Ten tweede heb je de datalek, wat wél een terechte bezorgdheid is. Bedrijven moeten de persoonlijke informatie van hun gebruikers inderdaad goed beschermen, en daar mag streng op toegekeken worden ook.
Een hele technologie uit het raam gooien omdat het één keer fout loopt is daarentegen behoorlijk overdreven. Dan zouden we het Antwerpse stadsbestuur bijvoorbeeld ook meteen uit zijn ambt mogen ontzetten.

En ten derde heb je het ‘wie denkt er aan de arme kindjes?!’-argument. Dat is waarschijnlijk nog het meest lachwekkende. “ChatGPT stelt kinderen bloot aan ongeschikte antwoorden”… euh, beste Italiaanse politici, zijn jullie al eens op ‘het internet’ geweest? 12-jarigen hebben vandaag de dag al meer porno en geweld gezien dan Berlusconi.
Is het ook de bedoeling om minderjarigen te bannen van pakweg Google?

Waarom dan wel?

De argumentatie voor het verbod hangt dus met haken en ogen aan mekaar, maar toch is het Italiaanse verbod er al gekomen en overwegen overheden als Ierland en Duitsland het ook. Waarom?

Zijn politici in paniek over de economische schokken die dit soort technologie zou kunnen veroorzaken? Of is het misschien een symbooldossier, waarin men de tanden laat zien aan ‘al die gevaarlijke Silicon Valley-toestanden’?

Advocaat en actieve Twitteraar Thomas Spaas had alvast een interessante theorie:

Volgens hem zou dit verbod dus wel eens het directe gevolg kunnen zijn van lobbywerk. Hij vermoedt dat bepaalde mainstream media (en andere grote bedrijven die baat hebben bij een status quo van informatieverspreiding) aan de alarmbel trokken, en hun politieke connecties hebben aangesproken.

En ook toen we ChatGPT zélf vroegen wat-ie als mogelijke reden voor de ban ziet, was zo’n ‘establishment’-theorie één van de dingen die werd geopperd: “Een regering zou kunnen vrezen dat ChatGPT kan worden gebruikt om valse informatie of propaganda te verspreiden. Maar ook dat het kan worden gebruikt om de publieke opinie te manipuleren of verkiezingen te beïnvloeden op een manier die hen slecht uitkomt”.

Onderbouwd beleid

Het mag dus duidelijk zijn dat wij niet echt geloven in de ‘onze privacy en onze kinderen zijn in gevaar’-argumenten. Maar wat de echte reden van deze ban dan mag zijn, daar hebben ook wij het raden naar.
Waar we wel behoorlijk zeker van zijn is dat een verbod sowieso de foute piste is.

Het is inderdaad van cruciaal belang dat Europese regeringen en de tech-industrie de handen in elkaar slaan, en een evenwichtige aanpak vinden voor de transformatieve AI-technologieën zoals ChatGPT. Maar in plaats van regelrechte verboden op te leggen, die ook nog eens innovatie en economische groei kunnen belemmeren, moet de nadruk worden gelegd op het schrijven van duidelijke regels en wetten.

Een mogelijke oplossing is de instelling van een minister of staatssecretaris van ‘technologische vernieuwing’, om de vooruitgang van de AI-technologie op de voet te volgen. Dit zou de actieve samenwerking met experts uit het veld vergemakkelijken, en ervoor zorgen dat nieuwe wet- en regelgevingen goed geïnformeerd en toekomstbestendig zijn.

Want laten we eerlijk zijn: een stel wereldvreemde ivoren *torenaars* van half de 50 laten beslissen over de toekomst van geavanceerde technologie… dat is duidelijk niet zo’n goed idee.